

ծովեղերեայ քաղաքներէն մին է. ան կառուցուած է կլիմայական երկրորդ գօտիին սահմանին վրայ: Հոն կը գտնուի Հաշիմ Իպն Մանաֆի դամբարանը: Իսրայիլի 951ին, և Իպն Հօֆալ 978ին կը գրեն. «Գազան վերջին քաղաքն Պաղեստինի տարածութեան դէպի Եգիպտոս, Ճիֆար երկրին մէջ: Հաշիմ Իպն Ապտ Մանաֆի դամբարանը հոն է. և ծննդավայրն է Մուհամմէտ Իպն Իտրիս էշ-Շաֆիի (Օրինաց մեծ ուսուցչին). ան թաղուած է Փոսգայի մէջ (հին Գահիրէ): Հոն գտնուած է նաև Օմար Իպն էլ-Խատտապ խալիֆան. շատ կանուխ ժամանակները Գազան մեծապէս հարստացած է. հոն կայ Հիճազի ժողովրդեան համար մեծ շուկայ մը»: 985ին Մուզսսէսի կը գրէ. «Եգիպտոսի պողոտային վրայ ընդարձակ քաղաք մ'է, անապատի եզերքը: Գազաքը ծովեզրէն շատ հեռի շինուած է: Հոն կայ գեղեցիկ մըզկիթ մը, և կը տեսնուի նաև Օմար խալիֆային յիշատակարանը. հոն է նաև ծննդավայրը մեծ աւանդապաշտին էշ-Շաֆիին և հոն դամբարան ունի Հաշիմ Իպն Ապտ Մանաֆ (Մարգարէին մեծ հայրը)»: 1154ին Իճիլիսի կը գրէ. «Գազան այժմ շատ բազմամարդ է, և կը գտնուի Յոյներուն (Ուշապրաց) ձեռքը: Գազայի նաւահանգիստը կը կոչուի Թիտա (կամ Թէտա)»: Ապուլ Ֆէսս (ԺԳ. գար) Իսթախրին յիշելէ յետոյ կը գրէ. «Գազան միջակ տարածութեամբ քաղաք մ'է. ծովեզրքը պարտէզներ ունի: Արմաւենիները հոն քիչ են. պտղաւէտ այգիները բազմաթիւ են: Գազայի և ծովին միջև կան աւազակոյտեր, որոնց մէկ կողմը կը գտնուին պարտէզներ: Գազայի վերև շինուած է փոքր միջնաբերդ մը»:

1355ին Գազա այցելած է Իպն Պաթուլթահ: Ան իր Օրագրութեան մէջ անոր մասին կը խօսի իբր Սիւրիոյ առաջին քաղաքը Եգիպտոսէն յետոյ. «ան բազմամարդ է և ընդարձակ. ունի շատ մըզկիթներ: Բայց ան իր շուրջը պարիսպ չունի: Հոն կայ հնագոյն գեղեցիկ մըզկիթ մը. ներկայիս կայ ուրիշ մ'ալ էմիր ճավալիէն շինուած. հոյակապ շինուածք մ'է աս, և ունի սպիտակ մարմարէ բեմ մը» (Palestine under the Moslems, էջ 441-442):